

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

ČÍSLO 3 • ROČNÍK XX.

BŘEZEN 2014

Předjaří na Dubovém dílu na Břestecku

(foto Bořek Žižlavský)

Informace městyse Buchlovice

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovice

č. 49 ze dne 22. 1. 2014

Rada městyse Buchlovice:

- doporučila Zastupitelstvu městyse Buchlovice schválení Dodatku č. 1 ke smlouvě o poskytnutí příspěvku za účelem zajištění dopravní obslužnosti na rok 2014 ve výši 209 440 Kč (počet obyvatel 2 464) pro Krajský úřad Zlínského kraje, odbor dopravy a SH, tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín,
- schválila nájemní smlouvy na nebytové prostory na dobu neurčitou s 6měsíční výpovědní lhůtou, určené pro provoz lékařských prací v čp. 799, nám. Svobody v majetku městyse Buchlovice (zdravotní středisko), které doposud užívali lékaři v podnájemním vztahu, a to s platností od 1. 1. 2014. Jedná se o prostory užívané MUDr. Ivanem Šplíchalem – odborným ženským lékařem, MUDr. Leonou Miklendovou – praktickou lékařkou pro dospělé, MUDr. Helenou Filovou – praktickou lékařkou pro děti a dorost a MUDr. Pavlou Nesrstovou – praktickou zubní lékařkou,
- schválila přijetí účelového finančního daru ve výši 22 000 Kč od Sdružení rodičů při ZŠ Buchlovice Základní školou a Mateřskou školou Buchlovice, Komenského 483, 687 08 Buchlovice,
- oznamuje záměr na prodej p.č. 719/2 o výměře 106 m² (zastavěná plocha a nádvoří), který slouží jako dvůr čp. 40, ul. Na Lhotce za cenu dle znaleckého posudku,
- zaregistrovala žádosti o dar městyse Buchlovice na rok 2014, žadatelé Klub českých turistů Tupesy, Svaz skautů a skautek, oddíl Buchlovice, Divadelní společnost J. K. Tyla Buchlovice, Pétanque klub Stříbrné kule Buchlovice, Nedoslýchaví Slovácka, občanské sdružení Uherský Ostroh s tím, že budou zařazeny mezi žádosti o finanční podporu na rok 2014, které budou schvalovány zastupitelstvem městyse v rámci schvalování rozpočtu městyse koncem měsíce března 2014,
- vzala na vědomí poděkování za spolupráci při organizaci Tříkrálové sbírky 2014, zaslané koordinátorkou sbírky Annou Konvalinkovou z Charity Uherské Hradiště a seznámila se s výsledkem vybrané částky v Buchlovicích, která letos činila 72 190 Kč,
- vzala na vědomí oznámení o zápisu žáků do 1. třídy na školní rok 2014–2015, který proběhne 31. 1. 2014, oznamovatel Základní škola a Mateřská škola Buchlovice, Komenského 483, 687 08 Buchlovice,
- vzala na vědomí oznámení Slováckých vodáren a kanalizací, a.s. o povinnosti vlastníka vodovodu a kanalizace hradit náklady na materiál odbočení vodovodních a kanalizačních přípojek a uzávěr vodovodní přípojky, a to na základě novely zákona č. 274/2001 Sb. o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu,
- se seznámila s Oznámením o projednávání návrhu zadání Územního plánu Stříbrnic oznamovatele Městského úřadu Uherské Hradiště, odboru architektury, plánování a rozvoje, Masarykovo nám. 19, 686 70 Uherské Hradiště s tím, že pověřila místostarostu Bořka Žižlavského posláním vyjádření, ve které bude zpracovatel územního plánu upozorněn na zpracováváný Statut lázeňského místa Buchlovice – Smradávka, který se částečně dotkne i katastrálního území obce Stříbrnice,

- dala předběžný souhlas s pronájmem nebytových prostor v čp. 799 (zdravotní středisko) po MUDr. Františku Němečkovi žadatelce MUDr. Haně Vlčnovské, pokud nahradí dosavadního lékaře MUDr. Němečka.

Starosta městyse Buchlovce informoval ostatní členy rady:

- o průběhu výběrového řízení na akci stavba vodovodu v ulici Na Lhotce,
- o přípravě akce rekonstrukce řadové ulice v Buchlovicích,
- o přípravě rekonstrukce první části hřbitova v Buchlovicích,
- o proběhlém výběrovém řízení na revitalizaci zeleně v Buchlovicích.

Výpis z usnesení Rady městyse Buchlovce č. 50 ze dne 5. 2. 2014

Rada městyse Buchlovce:

- zaregistrovala žádosti o finanční dary městyse Buchlovce na rok 2014, žadatelé Svaz tělesně postižených v ČR, o.s., místní organizace, Staré Město, Zálesák, svaz pro pobyt v přírodě, středisko Buchlovce, žadatel ZO Českého svazu včelařů Buchlovce, Spolek podporovatelů historie Buchlovce s tím, že bude zařazena mezi žádosti o finanční podporu na rok 2014, které budou schvalovány zastupitelstvem městyse v rámci schvalování rozpočtu městyse koncem měsíce března 2014.

Rekonstrukce hřbitova

V letošním roce zahájí městy Buchlovce vlastním nákladem první část rekonstrukce hřbitova, při které bude mj. vybudován nový chodník s odpočinkovou plochou kolem centrálního kříže, zrekonstruován hlavní vstup pro pěší včetně brány, osazeno osvětlení atd. První práce v podobě odstranění přestárých a do hrobů zasahujících tují započaly v měsíci únoru. Provedli je pracovníci Služeb městyse Buchlovce.
(foto-bž-)

Informace knihovny

Odebíráme tyto časopisy (abecedně):

100 + 1, Buchlovský zpravodaj, Domov, Epocha, Hudební věda, Chatař, chalupář, Květy, Malovaný kraj, Marianne, Praktická žena, Receptář, Reflex, Svět ženy, Vlasta, Zahrádkář, Zdraví.

Pro děti: Báječná školka, Čtyřlístek, Mateřídouška. Od letošního roku přibývají další dva tituly časopisů: Moje země, Dům a zahrada.

V listopadu 2013 proběhla revize knihovního fondu (inventura). Bylo nutno načíst do počítače téměř 14 000 knih na regálech a současně dávat bokem knihy zničené, opotřebované, obsahově zastaralé, a tudíž neplatné (např. knihy o hospodářství různých států ze 70. let).

Tyto opotřebované knihy se po uzavření revize následně odepisovaly v počítači a potom byly odvezeny zaměstnanci Služeb městyse Buchlovice k likvidaci.

Pokud by šlo o knihy hodnotné, byly by nabídnuty k rozebrání. Po zkušenostech z minulého vyřazování knih je zřejmé, že zájem o odepsané knihy je minimální.

Naopak, často se stává, že nám do knihovny lidé knihy nabízejí jako dědictví po příbuzných apod. Bohužel knihovny darované knihy většinou nemohou přijmout – všechny knihy totiž musí být zkatalogizované a doložené fakturami.

V současné době není zájem o knihy ani ze strany antikvariátů, ty jsou již „přesycené“.

Jednou z možností „kam s nimi“ je darovat knihy do domovů seniorů a podobných zařízení.

A jak revize fondu dopadla?

Z téměř 14 000 knih bylo ztracených pouhých 9 knih!

Od minulé revize v listopadu 2008 se knihovna dvakrát stěhovala, nejdříve do jedné ze tříd na ZŠ, pak zpět do zrekonstruovaných prostor v budově ČSKC. Knihy byly uskladněny porůznu v bednách nejen na ZŠ, ale dvě třetiny fondu také na Záložně, často se s nimi manipulovalo, takže ztráty se daly očekávat mnohem vyšší.

Tento pěkný výsledek revize jistě svědčí o poctivosti našich čtenářů.

Mimochodem jezdí k nám čtenáři i z Břestku, Tupes, Boršic, Vážan, Osvětiman, Traplic, Uh. Hradiště.

Všem našim čtenářům a návštěvníkům děkujeme za trpělivost s uzavřením knihovny z důvodu revize, další se uskuteční až za pět let v roce 2018.

Knihovnice

Kulturní kalendář – březen 2014

8. 3.	Veřejné bruslení	12.30–14.00 h	Zimní stadion Uh. Ostroh	Buchlovjánek, Simona Dvouletá, tel. 739 228 701
15. 3.	Maškarní ples	19.30 h	Restaurace U Páva	TJ Buchlovice, Martin Kořínek, tel. 777 900 575
22. 3.	Turnaj v petanque		Hřiště petanque	PK Stříbrné kule, Alena Horáková www.stribrnekule.ic.cz
22. 3.	Kuličková	11 h	Náměstí Buchlovice	Studio M, Jakšíková Veronika jaksikovaveronika@seznam.cz
23. 3.	Buchlovský slaviček	15 h	Sál restaurace U Páva	Buchlovjánek, Simona Dvouletá, tel. 739 228 701; Děcka z Buchlovic, Mgr. Lenka Rašticová tel. 737285333; ČSKC, Mgr. Pavla Večeřová tel. 724 030 056
27. 3.	Cestopisná beseda o Šumavě s B. Žižlavským	18 h	Československé kulturní centrum	Československé kulturní centrum Buchlovice; Mgr. Pavla Večeřová tel. 724 030 056 www.cskcbuchlovice.cz
11. 4.	10. ročník pochodu Clay-Eva, v místech seskoku paradesantní skupiny		Trnovec u Hostišové u Bystřice pod Hostýnem	ZO Českého svazu bojovníků za svobodu, Jan Štokman, tel. 720 208 013 Spolek podporovatelů historie Buchlovic, Bořek Žižlavský, tel. 723 335 894
12. 4.	Den vína	13 h	Hotel Buchlovice, Zámek Buchlovice	FS Buchlovice, ing. Petra Kropáčová tel. 737 869 827 www.fsbuchlovice.cz
12. 4.	Poznávací zájezd		Čechy pod Kosířem, Náměšť na Hané	Československé kulturní centrum Buchlovice; Mgr. Pavla Večeřová tel. 724 030 056 www.cskcbuchlovice.cz

Krátké ohlédnutí za činností v buchlovické pálenici v r. 2013

Pro zdárný průběh páleníčářské sezóny bylo nutno začít s přípravou již v jarních měsících. Jednou z důležitých podmínek bylo obnovení revizních zpráv, kde končila jejich platnost a proškolení pracovníků. Z technologického zařízení jsme dali do opravy měřidlo od kolony a nechali opravit potrubí do výpalkové jímky. Při návštěvě pálenice pana Slavíka na Žlutavě jsme zjistili lepší funkci odpeckovače a toto poznání jsme využili i u našeho odpeckovače s velkým úspěchem. Během sezóny jsme nechali zabudovat kamerový systém pro lepší zabezpečení pálenice a nevhodnou manipulaci s alkoholem.

Pálení letních kvasů bylo zahájeno 29. 7. (třešně, višně, meruňky, mirabelky). Z důvodu vysokých teplot byly některé letní ovocné kvasy vykvašené již za 14 dnů. V měsíci srpnu byla v provozu celá technologie.

Zimní kvasy (jablka, hrušky, švestky, durance, broskve) postupně od měsíce září. Ukončení sezóny 20. 1. 2014.

Obsluha pálenice: Jan Žufánek, Zdeněk Mikula, František Hrabina, Jaroslav Šeda. Zaškolení a částečná výpomoc Jan Stockmann. Za sezónu vypáleno celkem 25 275 absolutních litrů (AL), jedná se o jednu ze silných sezón v naší pálenici. Máme vypálené nejvíc AL ze všech pálenic v našem okrese. Nejvíc ovocných kvasů bylo švestek,

durancí, meruněk. Velkou vzácností bylo pálení kvasů z oskoruší. Ovocné kvasy dosahovaly v průměru dobré kvality. V malém množství do 100 kg byla kvalita u některých ovocných kvasů špatná. Zákazník zaplatil za 1 AL – 230 Kč.

Do státní pokladny byla odvedena spotřební daň za 1 AL – 143 Kč. Celkem 3 614 000 Kč + DPH. Mimo pálení ovocných kvasů jsme provozovali drcení a lisování ovoce (jablka, hrušky) v prostorách u pálenice, které jsme stavebně upravili a vybudovali nový chodník pro lepší přístupnost. Tato služba zákazníkům se osvědčuje a zájem o tuto činnost je čím dál větší.

V tomto roce máme v plánu zvětšit prostory v pálenici jak pro zákazníky, tak i pro kancelář a vybudování lepších sociálních zařízení.

Děkujeme všem zákazníkům, kteří využívají našich služeb, a očekáváme, že je budou využívat i nadále.

Za ČZS Jan Žufánek
Foto -bž-

Týden s handicapem

Třetí únorový týden prožily děti z mateřské školy netradičně – v tématu handicap. Průběžně se seznamovaly s různými druhy postižení. Jaké to je být hluchoněmý, si děti vyzkoušely pomocí špuntů do uší a sluchátek. Snažily se mezi sebou komunikovat pomocí znakové řeči, kterou se rychle naučily. V roli nevidomých se dozvěděly co je to „Braillovo písmo“, ale napsat své jméno těmito znaky nebylo jednoduché. Snažší bylo orientovat se v prostoru herny se zavázanýma očima. Ruce a nohy jsou pro spoustu lidí samozřejmostí, ale být v kůži člověka, kterému končetiny neslouží, nebo dokonce chybí, není jednoduché. A to byla další nabídka činností pro děti: překážková dráha zdolávaná se svázanýma nohama, nebo malování obrázku ústy. Největším prožitkem byla pro děti návštěva canisterapeutického psa Agáty a její majitelky Ing. Adély Hrabcové. V krátké projekci děti shlédly náplň práce psů, kteří pomáhají lidem s různými druhy postižení. Poté se program rozdělil na dvě části. V první plnili různé úkoly: vymalovávky, pexeso, bludiště – vše k danému tématu. Druhá část byla zaměřena na praktickou ukázkou: dávání povelů, vyhledávání piškotů i vedení nevidomého. Přesto, že jsou tyto děti ještě malé, dovedou velmi citlivě vnímat věci kolem sebe, třeba i handicap. Pokud je budeme seznamovat s postiženými lidmi, mohou velmi citlivě přistupovat k tomuto tématu. Smysluplně prožitý týden byl velkým obohacením.

Ivona Kočířová

ŘÁDKY ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Soutěžní dopoledne

Ani jsme se pořádně nestačili rozkoukat a máme za sebou první pololetí... Jako odměnu za půlroční práci si zástupci Žakovského parlamentu 1. stupně připravili pro své kamarády soutěžní dopoledne. Ve čtvrtek 30. ledna se žáci 1.–3. třídy vystřídali v tělocvičně a vyzkoušeli si svoji obratnost i postřeh. Po splnění úkolů na 9 stanovištích si děti mohly získané body vyměnit v obchůdku za nejrůznější odměny. Každý si tak odnesl 3 věci, které se mu nejvíc líbily. Zkrátka nepřišli ani organizátoři, na které samozřejmě také něco zbylo. Navíc si zaslouží pochvalu za přípravu i provedení celé akce.

Recitační soutěž

V úterý 11. února 2014 se konalo školní kolo recitační soutěže. Odpoledne plné poezie vypuklo ve 14.00 v knihovně školy. Soutěže se zúčastnily děti z prvního stupně. V porotě zasedli pedagogové místní školy. Odpolednem provázela Mgr. Petra Polášková.

Soutěžící byli rozděleni do tří kategorií. Prváčci patřili do kategorie první. Žáci druhé a třetí třídy byli zařazeni do druhé kategorie. Čtvrtáci a pátáci spadají do třetí kategorie. Recitátoři přednášeli texty od Jiřího Žáčka, Miloše Kratochvíla, Františka Hrubína či Jana Vodňanského. Rozhodování neměla porota jednoduché, proto byla některá místa udělena i dvěma recitátorům.

VÝSLEDKY SOUŽEŽE

I. kategorie

1. místo Kamil Maděra
2. místo Markéta Prášilová
3. místo Jakub Špalek, Barbora Hrušková

II. kategorie

1. místo Viktorie Valentová
2. místo Filip Marek
3. místo Aneta Čilečková, Klára Houdková

III. kategorie

1. místo Vilma Čagánková
2. místo Kristýna Dvouletá
3. místo Anna Rašticová

Střípky ze základní školy

Leden se přehnal rychlostí větru a nás všechny překvapilo, že už je tu konec prvního pololetí. Abychom si tento čas zpříjemnili, pozvali jsme si do školy umělce z agentury Pernštejni, kteří naše žáky zasvětili do podrobností historie starého Říma. Žáci si vyzkoušeli také prvky z vojenské strategie. Vyzkoušeli si na vlastním těle stavbu tzv. želvy, žebříku, otěžkali si zbroj římských legií. Zopakovali si, co už znali z vyučování a své obzory si také rozšířili o nové poznatky a zkušenosti. V den pololetních prázdnin proběhl již tradičně zápis budoucích prvňáčků. Tentokrát jsme si s předškoláky zahráli na pohádku O pejskovi a kočičce. Pomáhala nám při tom děvčátka z 8. třídy, která úlohu pohádkových postavíček ráda převzala. Zápisu se zúčastnilo 30 dětí, zatím je zapsáno 23 budoucích prvňáčků.

Další týden a to už první únorový se nesl ve znamení příprav na školní ples. Ten proběhl 8. února. Jeho účastníci mohli zhlédnout krásné předtančení deváťáků, pobavit se při tanci s VSP Bandem nebo CM Rubáš a vyhrát mnoho hodnotných cen v bohaté tombole.

Organizátoři plesu děkují všem, kteří jakkoli s přípravou plesu pomohli a především všem sponzorům, kteří přispěli do naší tradiční tomboly.

Školní ples

Školní rok 2013/2014 ve školní družině

Je za námi pololetí, a tak bychom chtěli stručně shrnout, co jsme během prvního půlroku v družině zažili. Školní družina Buchlovice zahájila svou činnost dne 3. září 2013. Přihlásilo se do ní 21 žáků z 1. třídy, 16 žáků ze třídy 2.A, 12 žáků ze třídy 2.B, 15 žáků 3. třídy, 6 žáků ze 4. třídy, 1 žák z 5.A a 1 žák z 5.B. Kapacita školní družiny byla navýšena z 60 na 75 dětí a je téměř naplněna. Z důvodu navýšení kapacity ŠD bylo vedení školy nuceno přijmout další posilu, a to třetí paní vychovatelku pro nově vzniklé třetí oddělení školní družiny. Od října je jí paní vychovatelka Lucie Hlůšková. Před jejím nástupem nám v družině vypomáhala paní vychovatelka Olinka Švanygová.

Školní družina letos nabízí tyto družinové kroužky:

- Šikovné ruce (pondělí),
- Sportovní kroužek (úterý),
- Výtvarný kroužek (středa),

- Přírodovědný kroužek (čtvrtek),
- Čtenářský kroužek (pátek),
- Malí výletníci (vždy jedna sobota měsíčně).

Pro školní rok 2013/2014 si vychovatelky ŠD připravily projekt s názvem „Tajemství zvířecí říše“. Cílem projektu je zvyšování povědomí dětí o životě zvířat, procvičování poznávání zvířat, dovidávání se informací o různých živočišných druzích a následné využití poznatků v praxi. Žáci se dovedí informace o ptácích, rybách, plazech, obojživelnících, savcích a hmyzu.

V tomto školním roce jsme získali k dispozici další místnost, tzv. „zelenou družinu“, která se nachází v bývalé sborovně a která bude později tvořit kmenovou místnost pro jedno z družinových oddělení. Kromě „zelené družiny“ trávíme čas v „klubovně“ za jídelnou a v „červené družině“. V tomto školním roce se v pobytu ve všech třech místnostech střídáme po týdnů.

Na začátku února odešla z družiny na mateřskou dovolenou paní vychovatelka Marie Jakešová. Jejím nástupcem je pan vychovatel Pavel Mls, který převezme její oddělení a také všechny její družinové kroužky. Brzy bude ze stejného důvodu vystřídána i paní vychovatelka Vendula Mikulíková. O jejím nástupci, následném chodu družiny a o případných změnách budou rodiče informováni na schůzce, která se konala 24. února.

V prvním školním pololetí jsme zvládli uspořádat zahajovací schůzku s vychovatelkami školních družin z okrsku UH (Tupesy, Zlechov, Boršice, Polešovice, Osvětimany, Nedakonice), na níž byl vypracován plán společných akcí pro školní rok 2013/2014.

První společnou akcí družin okrsku UH bylo fotbalové utkání mezi družinami, které proběhlo dne 2. října na sokolském hřišti. Vítěznou družinou se letos stala ŠD Polešovice. Naši fotbalisté se umístili na krásném třetím místě.

Dne 20. listopadu jsme se zúčastnili 1. ročníku výtvarné soutěže, kterou uspořádala ŠD Tupesy. Tématem byl „Podzim v říši víl a skřítků“.

Mezi nejpodařenější výtvary patřil i výkres Kristýnky Andřlové ze 4. třídy.

V prosinci jsme byli součástí Slavnostního rozsvěcování vánočního stromu na náměstí, kde jsme u stánku prodávali nealkoholický punč a čaj.

Další akcí, kterou jsme v družině uspořádali, bylo předvánoční posezení u vánočního stromečku. Ježíšek dětem do družiny přinesl spoustu nádherných dárek, ochutnali jsme cukroví a vyzkoušeli jsme si tradiční vánoční zvyky.

Kromě těchto akcí pořádala školní družina každý měsíc jeden výlet kroužku Malí výtelníci. Vyrazili jsme například do Kroměříže do zrcadlového bludiště, do Zlína na lezeckou stěnu Vertikon, do Uherského Hradiště na výstavu Krysáci a do čajovny Pod Kaštany nebo do Uherského Brodu do aquaparku Delfín.

O dalších akcích školní družiny vás budeme průběžně informovat. Více informací o nás naleznete na webových stránkách ZŠ a MŠ Buchlovice (www.zsbuchlovice.cz), nebo v naší elektronické kronice na www.sdbuchlovice.blogspot.cz.

Přednášet o víně bude i moderátor Severa

Zábava s pohárkem v ruce po celé odpoledne – to je Den vína, který každoročně v Buchlovicích pořádá místní Folklorní studio. Letošní XX. ročník připadá na sobotu 12. dubna.

Program věnovaný nápoji znalců odstartuje ve 13 hodin literární konferencí, tentokrát na téma Víno a ženy. Nejznámějším z desítky přednášejících bude někdejší moderátor Televizních novin a v současnosti publicista o víně Martin Severa. „Loni přijal pozvání do Buchlovic na poslední chvíli a líbilo se mu tady natolik, že letos opět přijede,“ uvedla hlavní vedoucí Folklorního studia Petra Kropáčová.

Dalšími osobnostmi odpoledního čtení budou někdejší šéfredaktor Literárních novin Vladimír Karfík, docent zlínské Baťovy univerzity Antonín Blaha, bohoslovci Rudolf Chmelař a Petr Dujka či zlínský novinář a poeta Milan Libiger. „V Buchlovicích na mě působí pozitivní, uzdravující energie, díky níž stojí za to se pravidelně vracet za příjemnými lidmi,“ pronesl za všechny stále účastníky básník Alois Marhoul.

Pořadatelé z řad členů souboru vyzývají obyvatele městyse, aby se nebáli tuto originální besedu v prostorách hotelu Buchlovic navštívit. Nejde o vážnou, škrobenou záležitost, ale posezení v příjemné a odlehčené atmosféře, kdy autoři kromě humorného mluveného slova někdy předvedou i chemické pokusy či audiovizuální prezentace.

Samotná reprezentativní výstava vybraných odrůd vín začne ve sklepení a sale terreně buchlovického zámku v 16 hodin. Budete si tady moct pochutnat na stovkách vzorků několika vybraných odrůd. Z bílých jsou

tento rok zastoupeny Müller Thurgau, Sylvánské zelené, Neuburské a Aurelius. Příznivci červeného se mohou těšit na Zweigeltrebe, Modrý Portugal, André a Dornfelder. Košť v zámeckém prostředí specifický právě omezeným výběrem odrůd se za léta pořádání stal prestižní vinařskou událostí nadregionálního významu. Ochutnávku návštěvníkům svými vystoupeními zpříjemní cimbálová muzika Rubáš, dívčí sborek a mužský sbor Folklorního studia.

Tradicí Dne vína se stala dobročinná aukce raritních vzorků. Na letošním koštu se jí budete moci zúčastnit od 18 hodin. Výtěžek dražby poputuje na konto projektu oblastní charity Uherské Hradiště, díky němuž dostane ani ne šestiletý Mikuášek domů speciální terapeutické pomůcky ke každodennímu využívání. Chlapec trpí kombinovaným tělesným i mentálním postižením a jeho vývoj je na úrovni ročního dítěte. V posledních týdnech se velmi zhoršil jeho psychický stav. V noci špatně spává, je neklidný a uplakaný. Narozdíl od léků mu pomáhají právě zklidňující smyslové a relaxační terapie, jejichž provádění bude díky zakoupeným pomůckám snazší a účinnější.

Přichystání a organizace Dne vína je náročným procesem, do nějž jsou zapojeni takřka všichni členové Folklorního studia. Shromažďování vzorků, zajištění hladkého průběhu odborné degustace, katalogizace, příprava výstavních prostor... To všechno jsou nezbytné úkony, jež zabere spoustu volného času. „Věříme, že naši snahu veřejnost ocení návštěvou tohoto zajímavého koštu,“ dodala vedoucí Petra Kropáčová.

Michael Lapčík

Junák Buchlovice – Rikitanův memoriál

1. 2. 2014 jsme se zúčastnili 24. ročníku Rikitanova memoriálu na Starých Hutích, který je tradičně pořádán střediskem Psohlavci Uherské Hradiště. Konkurence byla veliká, k závodu se přihlásilo 92 hlídek z okolních obcí a měst. Závodníci museli odolat nepříznivému počasí, náročnému terénu, a přitom zvládnout všech 10 disciplín (rozdělání ohně, uzly, morseova abeceda, lanová lávka, odhad vzdálenosti, kimovka, znalost přírody, zdravotvědy a dopravních značek, hod na cíl) v co možná nejlepším čase. V kategorii nejmenších – světlušky a vlača velmi statečně závodila dvojice Klára Houdkovou a Berenika Faltová. Patrik Večeřa závodil společně s kamarádem z oddílu Kormorán Psohlavci Uherské Hradiště. Starší zkušenější junáci už věkově postoupili do vyšší kategorie – skautky a skauti I., ale i přesto dokázala hlídka Lucie Řezníčková a Adéla Mikulová vybojovat krásné třetí místo. Dále se zúčastnili Petr Řezníček

a Radek Kadeřábek, Anna Lukeščíková a Kristýna Dvouletá, Leona Trampotová a Nikol Fialíková. Naši skauti bojovali v tak velké konkurenci výborně a s velkým odhodláním. Doufáme, že se jim bude dařit i v následujících letech.

Michaela Borská a Martin Tomešek
(www.junakbuchlovice.eu)

VČELÍ PRODUKTY - pokračování

V lednovém čísle zpravodaje jsem nakouzl téma včelího medu jako výborném doplňku stravy a léčiva pro většinu lidské populace. Již méně známé je využití dalších včelích produktů, proto nacházejí místo v dnešním pokračování.

Květový pyl

Včely sbírají z květů a jiných částí rostlin nejenom sladký nektar, ale i velké množství květového pylu. Bez pylu nedokáže včelí populace normálně pracovat a žít.

Z pylu a medu včely produkují krmnou kašičku, která je výsledkem komplikovaného kvasného procesu. Tato kašička je nezastupitelným bílkovinným a vitamínovým pokrmem pro včely. V jejím složení nejsou pouze bílkoviny, uhlohydráty, tuky, ale obsahuje i bohatý a široký sortiment biologicky aktivních látek, čímž tvoří vynikající výživný pokrm a regulátor činnosti vnitřních orgánů organismu.

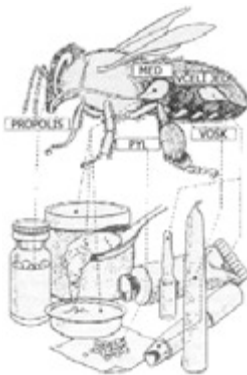
Pyl a propolis můžou předcházet onemocněním vznikajícím z nesprávné životosprávy. Mnoho problémů v našem organismu vzniká z nedostatku vitamínů v naší potravě – avitaminóze. I v tomto případě ochranou pro organismus člověka může být konzumace pylu, jako přírodního koncentrátu vitamínů, svázaného se všemi dalšími součástmi nacházejícími se v pylu.

Propolis

Propolis je lepkavá živčná substance hnědé, zelené, pomerančové či červené barvy. Propolis

slouží včelám pro natírání vnitřních stěn úlu a utěsnění hnízdi.

Analýza prokázala, že propolis obsahuje asi 14,5% prchavých substancí, 14% mechanických příměsí, 11% pylu, 17% včelího vosku, 6% vosku s vlastnostmi podobnými rostlinným voskům, 10,5% tříslových substancí a 41,5 % živice. Potvrzená bola i přítomnosť železa a v závislosti od jeho pôvodu také řada různých mikroelementů - vápník, měď, bór, chrom, mangan, zinek, kobalt, křemík, hliník, vanadium, stroncium, magnézium a jiné.

V lidovém léčitelství je známým prostředkem, který zmírňuje bolesti a urychluje hojení ran. Pro své anestetické vlastnosti se používá propolis úspěšně i v zubním lékařství.

Má antibakteriální účinky na rány a plísňe, je dobrý na popáleniny. Říká se, že tam, kde nepomohou

antibiotika, pomůže propolis. Výborně léčí afy, opary a různé záněty v těle. Ovšem před užíváním si musí každý udělat zkoušku na zápěstí, jestli není na propolis alergický. Obsahuje totiž hodně alergenů.

pomohl jsem si článkem

<http://www.szs.edu.sk/projects/dpa2000/med.htm>

přeložil a upravil Miroslav Smatana

VČELAŘSKÝ ZÁJEZD také pro veřejnost

8. 6. 2014 (neděle)

včelařský naučný areál Chlebovice

vhodný pro rodiče s dětmi

pořádá ZO ČSV Buchovice ... přihlášky – Miroslav Smatana
mob. 777 103 005 nebo email zobuchovice@vcelarstvi.cz

VČELÍ PRODUKTY - dokončení

Že jste v lednovém a únorovém čísle zpravodaje nenašli nic o včelím jedu, mateří kašičce a včelím vosku – zde dokončení krátkého povídání o základních včelích produktech.

Včelí jed

Včelí jed začínají včely produkovat hned po vylíhnutí. Množství produkovaného jedu závisí od ročního období. Po dosažení 15 - 20 dne života, hromadí včely jed v jedovém vaku, v maximálním množství od 0,3 mg do 0,4 mg. Jed slouží včelám především na obranu.

Při vpíchnutí žihadla včela vypustí přibližně 0,012 mg jedu. Aby se předešlo vniknutí jedu do těla, musí se vpíchnutí žihadla čím dříve vytáhnout podebráním jej nehty. Pokud jej odstraníme dvěma prsty, vytlačíme totiž jed do těla, čím zesílíme účinek štípnutí. Abychom zmírnili bolest, doporučuje lidová medicína poštípané místo natírat octem, plátkem cibule, nebo rebarborou. Na otoky způsobené uštípnutím výborně působí obklad z octanu hlinitého.

Léčivé účinky jedu

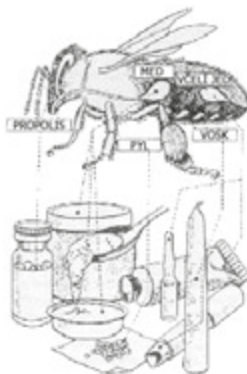
Včelí jed se používá ve formě mastí, injekcí a také bezprostředních injekcí - žihadly včel, které jsou považovány za nejúčinnější. Používání včelího jedu u onemocnění srdce, jater, ledvin a podžaludečních žláz, se nedoporučuje. Nesmí se používat při cukrovce, vysílení organismu, při TBC, nemocech centrálního nervového systému, skleróze a při všech infekčních nemocech.

Mateří kašička

Léčivé vlastnosti mateří kašičky byly v mnoha případech přehnané, často se jí připisují vlastnosti univerzálního léčivého prostředku. Velmi dobré jsou výsledky při léčbě astmatu. Včelí kašička podávaná diabetikům způsobuje snížení hladiny cukru krve (do 33 %), už 3 hodiny po jejím podání. Pozitivní výsledky byly dosaženy u nemocných sklerózou.

Včelí vosk

Léčivé vlastnosti včelího vosku byly známy již ve starověku. Říká se, že vosk vytahuje jedy. Příkladá se ve formě masti na rány.

Včelí vosk je bohatý na vitamín A. V 100 g plastového vosku je obsaženo 4096 m.j. vitamínu A (pro porovnání - v 100 g hovězího masa je pouze 60 m.j. tohoto vitamínu).

Žvýkání včelího vosku má více příznivých účinků, např. aktivizuje tvorbu slin a žaludečních šťáv, mechanicky čistí zuby od zubního kamene a nikotinového povlaku u kuřáků. Včelí vosk, jak je známo, je velmi aromatický, skoro bez chuti a úplně neškodný.

pomohl jsem si článkem

<http://www.szs.edu.sk/projects/dpa2000/med.htm>

přeložil a upravil Miroslav Smatana

VČELAŘSKÝ ZÁJEZD také pro veřejnost

8. 6. 2014 (neděle)

včelařský naučný areál Chlebovice

vhodný pro rodiče s dětmi

pořádá ZO ČSV Buchlovice ... přihlášky – Miroslav Smatana
mob. 777 103 005 nebo email zobuchlovice@vcelarstvi.cz

HISTORICKÉ VČELAŘSKÉ POMŮCKY A PŘEDMĚTY všech rozměrů

pro připravovanou včelařskou výstavu
sbírá Miroslav Smatana
mob. 777 103 005 nebo email
zobuchlovice@vcelarstvi.cz

Čtení buchlovské poezie

To je akce, jejíž už druhé pokračování proběhlo v rámci Buchlovického klubu seniorů ve čtvrtek 6. února v Československém kulturním centru. Při prvním posezení u buchlovské poezie (září 2012) zazněly básně paní Květy Doležalové, Ludmily Dudeškové, Olgy Kašpárkové, Heleny Staufčíkové a pana Miloslava Tabarky. Tentokrát byla představena tvorba našich básníků Boženy Jamborové, Jarmily Mikulíkové a ing. Zdeňky Maršálkové. Tuto dámskou řadu doplnil již zesnulý buchlovský básník – Jožka Durník. Akce byla velmi zdařilá, a kdo přišel, mohl prožít spoustu pocitů – návrat do dětských let u básniček, které předčítala paní Jamborová se svou vnučkou Luckou, poetické rozjímání s verši paní Maršálkové, upřímné zasmání od srdce přišlo s básněmi ze života paní Mikulíkové a připomínka osobité poezie Jožky Durníka byla milou pestrobarevnou tečkou na závěr. Někteří přinesli básně, které Jožka Durník, jak známo, skládal k významným událostem některým lidem.

Budme vděční za všechny tyto spoluobčany, kteří nám svým srdečným uměním přispívají ke zpříjemnění každodenního života.

A tady i pro ty, kteří se nemohli zúčastnit, pár přednesených veršů:

Černá paní

*Na buchlovském hradě
černá paní bývá,
a kdo tomu nevěří,
ať se tam hned podívá.*

*Ona ale chytrá je,
často se vám nezjeví,
počká si až na půlnoc,
když hodiny odbíjí.*

Božena Jamborová

„O nás“

*V poslední době se v Buchlovicích řeči vedou,
jaký je každý měsíc rozdíl mezi první
a poslední středou!
První středa v měsíci patří občanům všem,
v pravé poledne je každý z nich zvukem
síréný potěšen!*

*Nic neobvyklého to není,
zkouška sirén probíhá dle požárního nařízení.*

*Poslední středa v měsíci radost rozdává,
to My! důchodkyně! se setkáváme „U Páva“!*

*Pravda, v tu dobu je tam větší ruch,
protože věkem už nám slábne sluch!
Z tohoto důvodu občas slyšíme,
že siréně konkurenci děláme!*

*Ale my všechny z toho potěšení máme,
že se pravidelně setkáváme!
A zprávy donesly se též od lidí,
že mnozí nám to závidí!*

*Jiní si z nás dělají dobrý den,
my to však berem s nadhledem!
Sem tam slyšíme i pár ne moc lichotivých vět,
že čarodějnice tu mají slet!*

*Vzkazujem všem, co se tak o nás baví,
ať dožijí se důchodu ve zdraví!
A ať dokážou se bez obtíží,
sejít a povídat si o tom, co je těší nebo tíží!*

*A veřejnosti oznamujem: „Buď si jistá!
I nadále si „U Páva“ podržíme svá místa!“*

Jarmila Mikulíková

Foto: -bž-

Sněženky

*Na Holém kopci v březnu, v předjaří
Vždy bělostné zvonky z půdy vyrazí.
Tehdy tam slunce teple hřejivě paprsky svými
Šedý kmen pohladí buku vzrostlého, s pupeny nalitými.*

*Pod buky v listí rezivém, z lesní půdy a z písku
Vzraší zelené chomáčky špičatých mečů – lístků.
V těchto zelených ostrůvcích jsou zvonky bílé a svěží,
Tak jako sníh, co ještě kdes v lesních roklinách leží.*

*Sněženky bílý zvoneček se v jarním větru kývá,
V něm zelenavá korunka pestíky žluté skrývá,
Na Holém kopci sněženka, když v březnu na nás mává,
Tak se příroda probouzí, vše již k životu vstává.*

*Kopec, před dvěma tisíci lety byl vpravdě holý,
Na jeho svazích Keltové si žili v míru, v boji.
Přišla germánská lavina, nastala zima národa
A z keltských chatek na svazích uprchla sladká svoboda.*

*Statečný, dávný bojovník padl pod tíhou přesily
A potom kmeny germánské po našem kraji sídlily.
Teď už jen někdy v místech těch, zvednem stěpinu nádoby.
Hlavou proletí myšlenka: „Čí nástroj tvořil ozdoby?“*

*Po zimě jaro přichází, mízou se pupen nalévá
A krev národa zbitého se v krev vítěze přelévá.
Potom, po starých Germánech, přišli z východu Slované.
Těm se díl keltské krve též do jejich tepen dostane.*

*V místech, kde dávno před lety, vzdělané pole keltské bylo,
Rádlo Slovana oráče se v panenskou zem zabořilo.
Skřivánek zpíval na nebi, slunce zalilo kopečky
A tam, kde kdysi tekla krev, kvetly sněženek zvonečky.*

*Z těch dob, po zimě mrazivé, když skončí sněhu tání,
V Holém kopci jsou sněženky, toť jarní zmrtvýchvstání.*

Zdeňka Maršálková

Z básně Milému panu doktorovi Františku Němečkovi na 50 let

*Oslavenec pan doktor Němeček
Ten je pilný a pracovitý jako mravenček,
Nevím však, odkud pochází,
Ale všechno vyléčí bez nesnází.*

*Pan doktor začínal v Barvy laky,
Tam léčil nejvíc nízké a vysoké tlaky,
Na hody si každý šohaj zavíská
A pak přišel k nám do zdravotního střediska.*

*A taky pan doktor Němeček
Má postavený moc pěkný domeček,
Kousek dál má valký sad,
Tam chodí úrodu otrhat.*

*Přes týden – od pondělí do pátku
Je pan doktor vytížený na nejvyšší obrátku,
A jako vlků velká smečka,
Tolik lidí čeká u Němečka.*

*Pan doktor už někdy taky bledne,
Když pracuje aj přes poledne
A to pořád – v létě, v zimě,
Dává léky proti rýmě.*

*Pane doktore, děkujem Vám na stokrát,
Že jste udělal ten doktorát,
Tak důsledného a pečlivého doktora
Nemá ani v Praze Lékařská komora.*

*Tak na těch padesát let,
Ať Vás pořád baví svět,
Ať máte furt červená líčka
A vydrží Vám dlouho svíčka.*

*A jak se to stále praví,
Přejeme Vám pevné zdraví,
Ať máte pořád jiskru v oku
A dožijete do sta roků!
Z celého srdce přeje Jožka Durník*

*Všechno má svou tvář
a v ní skrytou Božskou zář,
Božské světlo nebeské,
lidi, vždyť na tom světě není přec nic nehezké!*

Jožka Durník

Foto: -bž-

Centrum denních služeb pro seniory

Trávíte rádi svůj volný čas ve společnosti svých vrstevníků? Nechcete nebo nemůžete být sami celý den doma? A nebo máte ve své domácnosti staré rodiče či prarodiče a nevíte, jak skloubit zaměstnání s péčí o ně? Potřebujete zajistit dopravu pro člena rodiny z domácího prostředí do našeho zařízení? Pokud jste si odpověděli, alespoň na jednu otázku ano, tak naše sociální zařízení Centrum denních služeb pro seniory je tu pro Vás.

Centrum denních služeb pro seniory poskytuje ambulantní službu, seniorům od 60 let se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního znevýhodnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby a kteří mají zájem se zapojovat do nabízených aktivit, které centrum nabízí. Ke každému uživateli služby přistupujeme důstojně a individuálně. Zajišťujeme mu poradenství, spolupráci s rodinou, motivujeme ho, jsme flexibilní, co nejvíce uživatele zapojujeme do dění v zařízení.

Služby, které centrum nabízí jsou placené a mezi základní poskytované činnosti patří pomoc při převlékání a přemísťování se v prostorách centra, podávání a příprava stravy, dodržování pitného režimu, pomoc při osobní hygieně, výchovně-vzdělávací a aktivizační programy (např. procvičování jemné, hrubé motoriky, luštění křížovek, jednoduchá kondiční a dechové cvičení, trénink paměti a mnoho dalších aktivit), sociálně-terapeutické činnosti (např. návštěvy divadla, vernisáže, akce pro seniory atd.). Dále centrum nabízí placené fakultativní činnosti a mezi ně patří DOPRAVA z domácího prostředí do zařízení a zpět, doprovod při procházkách, výletech, obědy, snídaně, svačiny.

Denní centrum, kde uživatelé mohou trávit svůj volný čas OD PONDĚLÍ DO PÁTKU OD 7.00 do 15.30 hod. naleznete v UHERSKÉM HRADIŠTI v části zvané Rybárny, Moravní nábřeží 81. STŘEDISKO JE BEZBARIÉROVÉ. Bližší informace naleznete na internetových stránkách www.uhradiste.charita.cz nebo na emailu [cgs@uhradiste.charita.cz](mailto:cds@uhradiste.charita.cz) či na tel. č. v Centru denních služeb pro seniory v Uherském Hradišti 572 151 454, 725 520 983.

Pokud chcete, aby Vaši blízcí neměli čas myslet na přibývajících léta – přijďte se za námi podívat. Budeme se těšit na Vaši návštěvu.

Dne 28. ledna proběhla v Památníku Velké Moravy ve Starém Městě přednáška známého zlínského historika a archiváře PhDr. Zdeňka Pokludy, týkající se historie hradu Buchlova. Zdeněk Pokluda na základě vlastního bádání zajímavě podal historii královské listiny darované rytíři Arklebu Trnavského z Boskovic z roku 1611, která mu za splnění určitých podmínek umožňovala získat panství hradu Buchlova, k čemuž však nikdy nedošlo. Bohatě navštívené besedy, která se měla původně uskutečnit v Buchlovicích, se zúčastnili i naši spoluobčané. (foto-bž-)

Představení knihy o bohyních zaplnilo sál kulturního centra

V páteční podvečer 21. února uspořádalo Československé kulturní centrum v Buchlovicích besedu a představení knihy Jiřího Jilíka *Žitkovské čarování*, jejíž druhé souhrnné a doplněné vydání připravilo nakladatelství Albatros Media Praha.

Autor knihy vychází důsledně z bohaté historické literatury a zdrojů o tzv. bohyních žijících v oblasti Kopanic – ženách, které byly obdarovány nadáním věštit i léčit. S poslední z nich, již zemřelou Irmou Gabrhelovou, se navíc několikrát setkal a nechal si od ní i věštit budoucnost.

Představená kniha je doplněna dobovými a současnými fotografiemi, včetně fotografií „bohyně“, krojů, kopaničářských chalup a prozatím jen málo dotčené krajiny v oblasti Žitkové. (Knihu je možné ještě zakoupit v Turistickém informačním centru v Buchlovicích.)

Vedle mluveného slova autora knihy Jiřího Jilíka zahráli a zatancovali členové Folklorního studia Buchlovice a vystoupila gajdošská muzika Gajdoši z Kopanic, s níž zazpívala vnučka poslední bohyně Lýdia Gabrhelová. Na závěr byl promítnut dokumentární film o mizejících Kopanicích, natočený v 80. letech minulého století, jehož poselství je platné nadále.

Text a foto Bořek Žižlavský

Pozvánka na zájezd

Vážení spoluobčané, Československé kulturní centrum Buchlovice pořádá v sobotu 12. 4. 2014 celodenní zájezd, jehož součástí je:

Muzeum historických kočárů

Čechy pod Kosířem, obsahuje ojedinělou a největší sbírku historických kočárů, saní a luceren (největší smuteční kočár všech dob postavený továrnou Brožík, přes 70 historických kočárů včetně saní, největší sbírka kočárů na světě Českých a Moravských stavitelů, největší sbírka kočárových luceren ve střední Evropě, největší sbírka smutečních kočárů ve střední Evropě, největší sbírka biskupských kočárů a saní, kočáry zrestaurované i v původním stavu, sbírka livrejí, koňských postrojů a doplňků, 40 m dlouhá galerie dokumentů, plánů a fotografií, ...).

Hasičské muzeum

v Čechách pod Kosířem charakterizuje vývoj hasičské techniky v nejstarší továrně na hasičské stříkačky v tehdejší Rakousku-Uhersku, založené v r. 1820. Vystavené exponáty ukazují vývoj hasičské techniky od výroby těch nejjednodušších, ručně poháněných strojů, dále stříkaček tažených koňským spřežením až po moderní výkonné stroje s odstředivými čerpadly s pohonem benzinovými motory. Muzeum také dokumentuje řemeslnou zručnost dnes již zašlých řemesel, jakými byly mosazník, mědikovec, kolář, řemenář, helmař, kotlář, provázník, slaměnkář, košíkář..., které stály na počátku vzniku těchto unikátních strojů. Technickou pozoruhodností jsou koňmi tažené pístové stříkačky s velkým výkonem. Jedna z takovýchto stříkaček po opuštění výrobní haly hasila v roce 1881 Národní divadlo v Praze. O dobré kvalitě stříkaček firmy Smekal svědčí i skutečnost, že byly žádány nejen hasiči v zemích celé Evropy, ale i v Egyptě a Číně.

Zahradní železnice

ve Střížově je určena nejen milovníkům vlaků, ale i oblíbencům modelářství, velkým i malým, mladým i dříve narozeným. Zahradní železnice je pojem, do kterého se vejdou všechna měřítká modelů vlaků proplétajících se na zahrádkách mezi stromy a květinami. Občas je to i železnice postavená na terase či v parku, obletovaná a opečovávaná jejich majiteli, rodinnými příslušníky, fandý, známými i neznámými.

ZÁMEK Náměšť na Hané si nechal na tzv. „zelené louce“ postavit Ferdinand Bonaventura hrabě z Harrachu. Téměř čtvercový půdorys zámku obepíná kruhový park a z něj do všech světových stran vybíhají lipové aleje. Toto uspořádání je ve střední Evropě unikátní.

Odjezd: v 7.30 hod. z náměstí v Buchlovicích

Cena: 400,- (310,- bez obědu)

V případě zájmu se hlase do 31. března 2014 Pavle Večeřové v kanceláři ČSKC nebo na tel. 724 030 056.

II. celonárodní seminář „O česneku“

Hotel Buchlovice 25. února 2014

Předpokládaný program semináře byl naplněn, kromě jedné přednášky se všechny ostatní uskutečnily, viz přiložené časové schéma:

- 08.00–09.00 Registrace účastníků
- 09.00–09.10 Zahájení semináře: Pozdravení starosty městečka Buchlovice Ing. Jiřího Černého
- 09.10–09.20 Představení Sdružení Českomoravský česnek, Ing. Miloslav Hrdý, Folklorní agentura Buchlov
- 09.20–09.40 Zhodnocení uplynulé sezóny z pohledu pěstitele: Alena Mihulková, Jaroslav Crhák
- 09.40–10.10 Problematika hádátka zhoubného: *Ditylenchus dipsaci* (hádátka zhoubná) – včera a dnes (Ing. Vladimír Gaar, Ing. Václav Čermák, Ph.D. – Odbor diagnostiky ÚKZÚZ Olomouc).
- 10.10–10.20 Vložená představení šlechtitelských firem česneku Moravoseed (pan Radek Aust), SEMO (Ing. Milan Smejkal), Ing. Jan Kozák
- 10.20–10.50 Choroby a škůdci česneku (novější poznatky), Ing. Jaroslav Rod, CSc.
- 10.50–11.20 Certifikace českého česneku, František Hrňa, FA Buchlov, Ing. Jan Kozák, Poběžovice u Holic
- 11.20–11.35 Diskuze k přednáškám „ranního bloku“
- 11.35–13.00 Oběd
- 13.00–13.20 Kontrola trhu – inspektor Státní zemědělské a potravinářské inspekce Brno, Ing. Milan Ošťádal
- 13.20–13.40 Kontrola trhu v oblasti česnekové sadby, právní ochrana odrůd, ÚKZÚZ, Ing. Jiří Hakauf, OOS Praha
- 13.40–14.00 Trh s českým česnekem z pohledu velkoobchodu, Miroslav Esterle, Čerозfrucht, a obchodních řetězců, Antonín Ondrák, Globus ČR
- 14.00–14.20 nerealizována zůstala (z důvodu nejasností kompetencí na Mze z důvodu povolení „výměny strážní“) přednáška zástupce Ministerstva zemědělství České republiky na téma Stav a perspektiva produkce česneku
- 14.20–14.50 Možnosti identifikace česnekových odrůd pomocí DNA fingerprintingu, Ing. Ladislav Kučera, CSc., VÚRV, v.v.i., Praha
- 14.50–15.00 Usnesení z fóra pěstitelů česneku na II. ročníku celonárodního semináře O česneku v Buchlovicích dne 25. února 2014 (směrem k Mze ČR, SZPI, ÚKZÚZ a obchodním řetězcům)
- 15.00–15.20 Diskuze k přednáškám „odpoledního bloku“
- 16.00 Závěr semináře

Potěšitelný, kromě návštěvnosti semináře, byl i aktivní přístup řady posluchačů, diskuze, která se rozvíjela v závěru semináře, podpořila vytvoření Usnesení z fóra pěstitelů česneku na II. ročníku celonárodního semináře O česneku v Buchlovicích dne 25. února 2014, které bude zasláno novému ministru zemědělství panu Marianu Jurečkovi. Koncepti usnesení byla pověřena pracovní skupina ve složení Ing. Karel Dušek, VÚRV, v.v.i. Olomouc, Ing. Jan Kozák, Poběžovice, Ing. Miloslav Hrdý, Zlín.

Závěrem prvního hodnocení, po skončení II. semináře O česneku uvádím několik okruhů, které zajímaly přítomné, o nich diskutovali:

- Při hodnocení přidáných kvalitativních hodnot česneku českého původu vyvstávají následující otázky:
  - Co považuje legislativa a naproti tomu zákazník za český česnek?
  - Jaké jsou preference zákazníků na velikost a vyrovnanost jednotlivých stroužků, barvu slupky?
  - Jsou chuťové vlastnosti českých odrůd výrazně lepší oproti česneku dovezenému (hlavně Španělsko a Čína) nebo i odrůdám/sadbě z dovozu i když vypěstované v ČR?
  - Do jaké cenové relace / rozdílu je ochoten zákazník jít a připlatit si za kvalitu?
  - Jak lze garantovat český původ na trh dodávaného česneku? Tato otázka se vztahuje k naší předchozí komunikaci a týká se kromě MO řetězců i volného trhu (již zmiňované trhy a tržnice či prodej OZ vedle silnic). (Antonín ONDRÁK, Sortimentní management čerstvé potravin, Globus ČR, k.s., Logistické centrum Jirny)
- Nové způsoby ochrany konzumního česneku při skladování proti vlnovníku česnekovému? (David Uhlíř)
- Posklizňová úprava, skladování česneku a balení k prodeji.
- Otázky marketingu a prodeje konzumního česneku konečnému zákazníkovi – (ze dvora, farmářské trhy, e-shop), či možnosti dodávat do distribuční sítě po malomnožstevních šaržích.
- Možnosti zpracování nestandardních hlaviček a přebytků sklizně (loupaný česnek, česnekové pasty, sušený česnek)
- Odbytová sdružení pěstitelů (Jan Kreysa)

Co se týče otázek, tak ze všeho nejvíc mě trápí, jak podpořit český česnek ... tedy, jak zabránit jeho falzifikaci. Zajímalo by mě, jak toto řeší ve vyspělých evropských zemích, jak si oni tam chrání svůj trh s česnekem...? Protože vím, že oni si tam jen tak něco cizího nepustí.. Pak bych rád věděl, jak zlevnit pěstování česneku u nás, aby byl spotřebiteli cenově bližší...? (Radovan Kříž)

- J. Otruba, zemědělec

K otázkám kolem certifikátu:

1. Hlavní problém při prodeji našeho česneku, je dovozový česnek prodávaný za dumpingové ceny, např. španělský č. za 30,- Kč/kg nákupka!!!
2. Dvozový česnek, prodávaný jako tuzemský bez certifikátu, ale i s certifikátem, např. Certifikát český česnek z Polabí a prodávali španělský česnek atd.
3. Spotřebitelé, ani většina obchodníků, se v česneku nevyzná, kupují od nás česnek buď z předchozí zkušenosti a spokojenosti, na doporučení nebo na zkoušku.
4. Spotřebitelé a většina obchodníků se nevyzná v certifikátech, označeních regionálních a jiných, je jich moc a nikoho to v podstatě už nezajímá.
5. Co chce spotřebitel? Kvalitu za přiměřenou cenu.
6. Co chce obchodník? Vysokou kvalitu, průměr +70 za cenu III. jakosti!!! Obchodník chce vydělávat a vydělává obratem ruky, bez rizik a bez námahy mnohem víc než ten zemědělec, co vše zainvestuje a odmaká. Zde je veliký nepoměr zisků obchodníků proti producentům česneku.

7. Z mého pohledu Váš certifikát není pro mne přínosný a zvýší náklady už tak vysoké.
8. Je zapotřebí zamezit dumpingovým dovozům, zvýšit kontroly prodejců, pracovat se zákazníky, snížit náklady na produkci česneku, jak ze strany producentů, tak úřadů a prodejců.

Řídil a zapsal: Ing. Miloslav Hrdý, Folklorní agentura Buchlov, Českomoravský česnek, o.s.,
Rechtorka 544, 687 08 Buchlovice

Foto: -bž-

U nás se pořád něco děje...

V pátek 7. února se konala valná hromada Folklorního studia Buchlovce v rámci které byly odsouhlaseny i významné změny týkající se souboru. První z nich vyplývají z povinností, které bývalým občanským sdružením – dnes spolkům – ukládá nový občanský zákoník. Z tohoto důvodu byla odsouhlasena změna názvu na Folklorní studio Buchlovce z.s. (což je zkratka pro “zapsaný spolek”) a taktéž byly odsouhlaseny nové stanovy souboru. Druhou významnou změnou je nový vizuální koncept propagace FSB, kterou vám představíme již na plakátech a pozvánkách na Den vína 2014. Chtěli jsme, aby naše propagační materiály byly výrazné, nezaměnitelné a jednoznačně hned všemi spojované s FS. Proto jsme je připravili ve spolupráci s profesionální grafičkou. Zachovali jsme důležitost zavedeného loga a soudobá variace na typický lidový rostlinný motiv zase odkazuje na to, že jsme folklorní soubor.

V neposlední řadě je nutné zmínit, že v rámci této VH byli ve svých funkcích potvrzeni všichni členové vedení FSB zvolení na loňské VH (Petra Kropáčová, Michala Kyliánová, Pavel Dvořan, Přemysl Lukešník, Vít Škubník).

Hned další pátek po VH se taneční složka s cimbálovou muzikou vydala na soustředění do Čelostnic u Kyjova. Hned po příjezdu jsme se pustili s nadšením do práce. Za víkend jsme toho stihli opravdu hodně – naučili jsme se nový tanec, připravovali jsme čísla na fašankové vystoupení, kluci absolvovali již potřetí nácvik verbuňku s dvojnásobným držitelem ceny diváků verbířské soutěže na MFF ve Strážnici Martinem Balážem a dívky sborek zase nacvičily novou sérii písní s CM. Zkoušelo se opravdu od rána do noci a na odpočinek zbývalo jen velmi málo času. Doufáme, že se naše úsilí brzy zúročí a odměnou za bolavé nohy nám bude radost diváků z našich vystoupení!

Těšíme se s vámi na viděnou na Dni vína 12. dubna!

Folklorní studio Buchlovce z.s.

Předsilvestrovský výstup na Brdo

V době vánočních svátků si turisté, příznivci přírody, členové sportovních a kulturních organizací nenechají ujít příležitost vystoupit a sejít se s přáteli na nejvyšší hoře Chřibů Brdo.

Všechna tato setkání vrcholí 30. prosincem. Letos 30. prosince 2013 to byl 39. ročník těchto výstupů na Brdo.

Dříve účastníky doprovázelo příznivé, ale i nepříznivé zimní počasí.

Letošní turisté byli překvapeni neobvykle teplými až jarními teplotami. Dobré náladě to pochopitelně nikterak neublížilo. Všichni si na vrcholu vzájemně popřáli do nového roku 2014 hodně zdraví, štěstí i osobních úspěchů. Jako tradičně si připili štamprlíčkou slivovice.

Odměnou všem přítomným byl nádherný výhled do širokého okolí a slunečná azurově modrá obloha.

Příjemná byla zpáteční cesta z Brda lesem po žlutě lesknoucím se napadaném listí mezi stromy, kterými prosvítaly teplé sluneční paprsky.

Eva Hříbová

Buchlovice na starých fotografiích

Na první fotografii někdy ze 40. let minulého století, z alba paní Boženy Válkové, vidíte skupinku Buchlovjanů na kdysi udržované louce s ovocným sadem pod Barborkou. Další fotografii Buchlovic v pohledu z Lúček pořídil roku 1912 boršický učitel, spisovatel a fotograf František Horenský. (připravil -bž-)

Z historie před 75 lety

Česká republika si připomíná 75 let od nacistické okupace

Počasí bylo 15. března 1939 nevlídné. Krátce před šestou začalo svítat. Začínal den, který poznamenal osud mnoha generací a ani po 75 letech na něj nelze zapomenout. Země byla okupována nacisty a vznikl protektorát.

Lidé v okleštěné Československé republice měli od rána uši přilepené k rádiu. Právě z rozhlasového vysílání se už předtím dozvěděli, že pár minut po poledni 14. března schválili poslanci slovenského sněmu téměř všemi hlasy odtržení od Československa a vyhlášení samostatného Slovenského štátu. Věděli také, že prezident Emil Hácha odjel s ministrem zahraniční Františkem Chvalkovským téhož dne v 16 hodin zvláštním vlakem do Berlína za říšským kancléřem Adolfem Hitlerem. Nemohli však samozřejmě ještě rozpoznat, že právě toto noční jednání se stane prologem k tragickému vývoji v následujících šesti letech.

Netušil to ani samotný Hácha, když hodinu po půlnoci na 15. března odjížděl z berlínského hotelu Adlon k Hitlerovi do říšského kancléřství. Přicházel s představou, že bude s vůdcem Německa především řešit otázku Slovenska, ba domníval se, že české země také získají jakousi obdobnou relativní samostatnost. Brzy ale zjistil, jak velká to byla iluze, neboť kostky ve hře o definitivní zničení Československa jako státu byly ze strany Německa vrženy již dávno předtím. Vyplývalo to z celkové mezinárodní politické situace před Mnichovem i po něm, z politiky ustupování a podbízení se Hitlerovi, která umožnila Německu likvidovat jednoho z partnerů versailleských vítězů. Konečné politické hledisko bylo obsaženo i v teorii o velkoněmeckém prostoru a v jeho dalším uspořádání.

Sudetáci vítají své „osvoboditele“ v zabraném českém pohraničí (říjen 1938)

Čeští vyhnanci z pohraničí se svými majetky na pražském nádraží (říjen 1938)

15. březen 1939 – Hácha s nacisty přehlíží nastoupené šiky okupantů

V polovině prosince 1938 vydal Hitler tajnou směrnicí k likvidaci pomnichovského Československa a zformuloval způsob jejího provedení. V perfektní zkratce si zapsal tento pravděpodobný scénář celé akce baron von Weizsäcker, tehdejší náměstek německého ministra zahraničí Joachima von Ribbentropa.

„Uměle vyvolané hašteření odřízne Slovensko od pražské vlády,“ zaznamenal si do deníku. „Německo poradí Maďarsku, aby znovu nastolilo pořádek na Podkarpatské Rusi, slovenská vláda požádá Hitlera, aby zaručil slovenské hranice. Němci v Čechách požádají o ochranu, Praha dostane ultimátum, aby podepsala smlouvu s říší, což nesplní, a wehrmacht obsadí Čechy a Moravu.“ Ve finále měl tento scénář podobu tvrdého Hitlerova nátlaku a Göringových hrozeb bombardování Prahy, pokud by Hácha v Berlíně nesouhlasil s vydáním kapitulacího rozkazu pro armádu a další ozbrojené složky.

Tři hodiny po půlnoci 15. března sděloval Chvalkovský premiéru Rudolfu Beranovi telefonicky výsledek jednání: „Nekompromisní přání kancléře Hitlera. Dnes ráno v 6.00 vstoupí německé vojsko na celé území státu. Zařídte ihned svolání ministerské rady. Generál Syrový necht' vyrozumí všechny posádky. Armá-

da nesmí klást nejmenší odpor. Musí se dát bezvýhradně odzbrojit. Civilní obyvatelstvo nesmí ztřípnout výtržnosti, jinak nastane katastrofa nedozírných následků. Bude-li armáda odzbrojena v klidu, budou nám dány možnosti autonomního života pro celý národ.“ Zanedlouho přinesl Ribbentrop text hotového krátkého prohlášení. Obsahovalo mimo jiné sdělení, že prezident Hácha vložil osud českého národa do rukou vůdce Německé říše...

Likvidace zbytku Československa byla dalším z dlouhé řady snadných Hitlerových triumfů, umožněných politikou obav a ústupků Velké Británie a Francie. Nebylo proto žádným překvapením, že se obě tyto země po 15. březnu nezmohly na více než na formální protesty, i když – a to u nás nebývá často zdůrazňováno – Mnichovskou smlouvou právě tyto dvě země spolugarantovaly hranice torza naší země, které po zabrání pohraničních oblastí zbylo z původního Československa. Ukázalo se, že jim o naši zemi nikdy moc nešlo.

15. březen byl ale krokem dál. Likvidací toho, co po Mnichově zbylo z Československa, Hitler poprvé, zcela otevřeně a nezakrytě, překročil hranice legitimacy nároků, kterou mu západní velmoci byly ochotny přiznat. Násilím připojil

k Německu stát obývaný neněmeckým obyvatelstvem, žijícím navíc na území, které historicky k Německu nikdy nepatřilo. Jasně tím prokázal, že mu nejde o nápravu poválečných křivd, ale o nadvládu a dominanci v Evropě. Ústupky, které mu západní velmoci až do té chvíle činily, se v té chvíli vyjevily v pravém světle – jako krátkozraké kapitulantství a jako ostudná a amorální naivita, která se nezastavila ani před zradou svého spojence. Teprve tehdy se Británie a Francie rozhodly Hitlerovi v ničem dalším neustoupit. Proto jeho následné požadavky vůči Polsku nevedly k další „mnichovské“ konferenci evropských velmocí, ale k vyslovení bezpečnostní garance Polsku britskou vládou. Cesta k válce tím byla dokořán otevřena. Pro náš národ byl 15. březen pádem na nejhlubší dno. Armádě bylo již podruhé v průběhu šesti měsíců zakázáno bránit zemi. Nešťastný Hácha, který byl brutálním psychickým nátlakem Hitlera přinucen odevzdat v Berlíně osud českého národa do rukou říšského kancléře, se stal symbolem našeho ponížení, stejně jako německé jednotky na Václavském náměstí a Adolf Hitler shlížející z oken Pražského hradu na Prahu. Neobstál ani vztah česko-slovenský. Slovensko se vlastní volbou stalo německým

satelitem, zatímco protektorát dostal víceméně koloniální statut.

Dnem 15. březnem vzala za své i tzv. druhá republika – neslavná půlroční éra, v níž se napovrch dostaly nejhorší národní vlastnosti v podobě štvanic na demokraty, patolízalské servility k Německu, pošlapávání odkazu první republiky a omezování demokratických svobod. K ničemu to samozřejmě nevedlo. Němci o žádné politické spojenectví z české strany nestáli. Pro Čechy v Německem vedené „nové Evropě“ místa nebylo.

15. březnem 1939 začala nejtragičtější kapitola našich moderních dějin. Prožitek tohoto dne, spolu s prožitkem následujících let okupace, na dlouhá desetiletí poznamenal historickou paměť, národní mentalitu a politické postoje občanů naší země. Přispěl i k tomu, že se po válce velká část z nich obrátila k demokratické tradici první republiky zády a podlehla svodům jiné propagandy. Proto je nutné toto smutné datum naší historie v den jejího 75. výročí připomínat. Ovlivnilo naše životy více, než si dnešní generace uvědomují.

Jan Štokman
foto archiv -bž-

Titulní stránka z novin z osudného 15. března 1939

Jablka z Buchlovic

Každoročně a pravidelně přijíždějí ze širokého okolí do A. S. B. FRUKT a. s. Buchlovice stálí zájemci a zákazníci pro jablka na zimní uskladnění.

Vloni na podzim téměř až do Vánoc se v Buchlovicích kupovaly odrůdy Rubín, Jonagold, Jonagored, Golden Delicious a Idaret, protože v obchodech byl sice výběr jablek dostatečný, ale pro běžného zákazníka neúměrně drahý. Většinou to byla nabídka odrůd na pohled velice pěkných, krásně zabalených, ale z dovozu.

Když jsem se sama zásobovala jablky na zimu, vzpomněla jsem si na zápis, který se mi jednou dostal do rukou z Pamětní knihy – kroniky Buchlovic z roku 1928. Právě tady jsem narazila na kapitulu Ovocnářství se zajímavými informacemi a fakty. Jako kronikář působil v obci pan Alois Kučík, obecní tajemník. Od roku 1920–1928 nebyly zaznamenávány v kronice žádné zápisy, informace. S pověřením letopisecké komise se snažil události za toto období dopsat a doplnit. Musel využívat ústní podání občanů, nebo zápisy z obecních protokolů.

Ovocnářství bývalo významnou složkou hospodářství a zdrojem výdělku obyvatel. Pěstovaly se jabloně, hrušně, švestky, třešně a ořechy. Do obce jezdilo za ovocem hodně „Lišňáků“, kteří zimní ovoce skupovali. Kronikář jmenuje jablka panenská, kožená, zlatoličky, kardinály, jablka míšenská. Z hrušek virgule. Roku 1923 byla jablka z Buchlovic poslána na výstavu ovoce do Brna. Cituji pana Kučíka: „Naše jablka zde byla obzvlášť obdivována.“ Samostatnou kolekci na výstavě mělo ovoce ze zámecké zahrady. Účast v Brně pořizoval právě sám kronikář, obecní tajemník pan Kučík, který také vystavoval své vlastní ovoce. Obec jeho zásluhou vysadila v Pastvisku sad s 800 stromy ovoce, převážně jablek. Občané následovali snahu obce a sami vysazovali kvalitnější odrůdy ovoce. To ovoce, co se neprodalo, se snažili lidé zužitkovat sušením v sušárnách. V zahradách se začaly objevovat i včelíny s modernějšími typy úlů.

Roku 1928 v Uherském Hradišti byl založen odbor zemského ovocného spolku, jehož zakládajícím členem byla i obec Buchlovice. Pro začátek pro činnost bylo získáno 20 členů.

Kronikář pan Kučík také vzpomíná: „Kruté mrazy v roce 1928/1929 dovršily dílo zkázy tak, že byly celé aleje vykáčeny.“

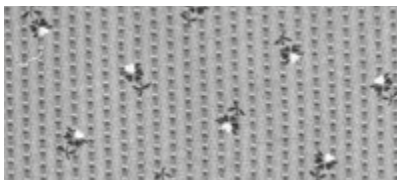
Eva Hřibová, foto -bž-

Fotografie Pavla Ondrůška představují staré stavení na Trnávkách, které se jako jediné dochovalo ještě v původní podobě. Tento domek v minulosti vlastnila rodina Joškova. Vidíte jej i na přiložené reprodukci olejové malby Ladislava Maršálka, která vznikla někdy před rokem 1940.

Vážení spoluobčané, obzvláště spoluobčanky, nabízíme možnost pořízení materiálu na růžovou kartůnkovou zadní sukni k buchlovskému kroji (viz přiložený vzor). Kdo by měl zájem, volejte paní Jitce Geržové na tel. 777 043 782 do 20. dubna 2014.

O sbírání písní a jiných drobností

Když se člověk po celý aktivní život zabývá písněmi a tancem a muzikou, a je rád ve společnosti stejně smýšlejících, napadají jej takové písně „na každý den“, protože „ten den je špatný, kdy si nezaspívám.“ Občas vzpomínka zaletí do minulosti a vybaví se krásné souvislosti, které kdysi tu píseň provázely. A tak je tomu i s následujícími dvěma, které vám dnes přináším, pro osvěžování paměti, proto, abyste si zkusili také vzpomínat, a třeba se takové také najdou ve vaší paměti a vy je dáte k lepšímu pro nás ostatní. Následující písně jsme posbírali v Traplicích a Jalubí při poměrně důkladném studiu a přípravě pořadů na téma JALUBŠTÍ HRNČÍŘI.

Nad Jalubou sou dva zámky...

*/Nad Jalubou sou dva zámky,
/v jednom přebývá/, Jan Devátý.
/A v tom druhém Franz Hudeček,
/a ten má komín/ sám hrbeček.
/Hudeček má komín z válkou,
/a Jan Devátý/ ze slévákou.
/Hudeček se na to zlobil/
/že má Kaňovský/ vyšší komín.
/Koupil koňa za náhradu/
/od Martináka/ z Velehradu.
/Koniček si cupká, dupká,
/a Hudečkovi/ v gatách lupká.
/Nad Štolkýma se s ním točil,*

*/a dyž měl spadnout/ radši skočil.
/Dyž přijížděl k svému zámku,
volal na ženu, na svou Mařenu, otevř bránku!
/Koničkovi řezal sečku,
/každej druhý deň/ opálečku.
/Řezanku mu drobnou dává,
otruby jemu, dům podle domu, vypoščává.
/On mu dává bílé knedle,
/dyž veze hrnce/ do Veselé.
/Dyž s koníčkem vezl hrnce,
on se mu svalil u Houščenovic, na dolince.
/A tak ho tam nechal ležat,
do Houščenovic, pro zakládečku, mosel běžat.*

Chaloupky jsou částí obce Jalubí, po pravé straně potoka na západním návrší a díváme-li se od kostela, máme na severozápadní straně tuto část obce jako na dlani. V této čtvrti Chaloupkách bydleli vždy chudí občané zdejší obce, zpravidla bezzemci nebo jen s malou výměrou půdy, která skýtala tak nanejvýš trochu brambor na obživu. Třebaže obyvatelé této čtvrti žili svorně vedle sebe a sdíleli veškeré strasti a útrapy a cítili pokoření i tehdy, když si soused zbudoval třeba jen z pálené hlíny nástavec na komín. Všichni tři občané Hudeček, Kaňovský, Devátý, nejenže bydleli v jedné části obce, ale téměř v jedné ulici tak, že jejich chaloupky sousedily spolu alespoň zadní částí. Potomci prvních dvou jmenovaných žijí v Jalubí dodnes, rod Devátých se prý z části vystěhoval a zbytek zemřel. Třeba ještě podotknout, že z domácího zvířectva se chovala maximálně koza, případně dvě. Ovšem hovězí dobytek byl poměrně náročný na krmení i na ustájení a v těchto podmínkách si nemohl nikdo troufnout na takový chov. Když se podařilo Janu Kaňovskému za pomoci místních hrnčírů dosáhnout jakéhosi technického zlepšení vršku komínu na své chalupě, hned to bylo v očích Franty hudečka, který, aba nebyl pokořen, učinil na truc Kaňovskému i Devátému, jak se zpívá v písničce. Až potud text, který kdysi před padesáti lety napsal písmák, rodem z Jalubí, pan František Hrňa

(vlastně to bylo v listopadu 1979). Ale já vám mohu nabídnout ještě jednu variantu, která vychází z vyprávění pana rady Lopraise a která říká, že Jan Devátý byl vlastně Jan Kaňovský a Devátý bylo vlastně přízvisko, neboť se u Kaňovských, kde bylo hodně dětí, narodil, jako devátý. A je to!

Uradili se mládenci...

*Uradili se mládenci v jedné vesnici,
že si zajdů do Jalubí k čarodejnici,
ona hezkou céru má,
čuňky okocené má
a králíci pod lavicí doupou nohama.*

*Jak se chlapci uradili, tak udělali,
po silnici do Jalubí vykračovali,
hůlky si uřezali,
močky si za škraň dali
a k Jalubí po silnici vykračovali.*

*A dyž došli na Zhořálky, co neviděli,
muzika tam libě hrála, pojďme na chvíli
a dyž přišli k muzice,
hned se dali do tance,
a u kamen sedí stará čarodejnice.*

*Starý točí škohrtákem, stará nasypá,
až to všechno pomeleme, odřem králíka,
a jak chlapci potančí,
potom u nás posvačí,
nakonec si zalajdačí na naší Anči.*

*Ležela sem na palandě jako nevinná,
čekala sem na Pepíčka, jak to udělá
a on pěkně pomalu,
šoup mi ho tam zezadu,
já myslela, že dostanu srdeční vadu.*

*Refrén:
Ó, já, to byly časy, cáryjá, ty já mám ráda,
dyž sem s Pepíčkem spala do rána,
ó, já, to byly časy, cáryjá, ty já mám ráda,
dyž sem s Pepíčkem spala do rána.*

Tuto píseň jsem poprvé uslyšel při přípravě pořadu Jalubským hrnčířům, kdy jsme se obšírněji zabývali hrnčířskou tematikou a kdy jsme snášeli o jejich práci a životě řadu velmi zajímavých informací. Mohl jsem ovšem fragment této písně zaznamenat také v obsáhlé monografii od prof. Antonína Václavíka Luhačovské Zálesí. Píseň, jakoby tak trochu vypadla ze Škarniclových spisků jarmarečních a proto jsme ji tak zpracovali i v souboru Lúčka v Kudlovicích. I další písně ze sbírek Škarniclových (ze Skalice) jsme tam tehdy zpívali, o všech těch mordech, potopách a jiných hororech.

Přece však větší radost nám přinášely písně, které jsme sami terénu zapsali, zachytili a uvedená je jednou z nich. Zajímala nás také proto, že je v ní alespoň naznačeno, že šlo o hrnčíře (a po těch jsme v Jalubí pásli), jen čtete pozorně verš ... muzika tam libě hrála, pojďme na chvíli... jednalo se jistě o hrnčířskou zábavu, která se odbývala v hrnčířské hospodě o „Modrém pondělí“, které hrnčíři rádi slavili a což jim (pravděpodobně) všichni nehrnčíři, t.j. sedláci, příkladně záviděli. Anebo jiný verš ... Starý točí škohrtákem, stará nasypá..., klasický popis pracovní, jde o mletí hlíny na mlýnku před dalším zušlechťováním, plavením atd., to jsou momenty, pro které nás píseň zaujala a proto jsme ji v programu hrnčířském Jalubským hrnčířům také uváděli.

Miloslav Hrdý

Toulky Českým středohořím I

Město Louny a okolí

Královské město Louny, ležící v úrodné rovině na břehu řeky Ohře, obklopeno mnoha chmelnicemi, má své počátky v dávných dobách. Jeho jméno může některým připomínat i keltský původ, stejně jako jméno řeky Ohře. Prokazatelně zde zárodek budoucího města existoval již v 11. století. Byla jím kupecká osada v místech dnešního kostela svatého Petra.

Královské město Louny bylo založeno českým králem Přemyslem Otakarem II. v polovině 13. století. Město se už od svého prvopočátku živilo příjmy ze zemědělství, hlavně z vinařství, chmelařství, pivovarnictví a prodejem obilí. K takovým aktivitám se okolní krajina při řece přímo vybízela. Rozvoj města v době lucemburské zabrzdlily válečné aktivity měšťanů. Louny totiž v dobách husitských válek stály na straně kališníků a vojska měst Žatce, Slaného a Loun se aktivně pod vedením Jakoubka z Vřesovic účastnila bitev.

Velký rozkvět městského hospodářství a ekonomiky v první polovině 16. století pozdržely persekuce ze strany krále Ferdinanda I. Habsburského po roce 1547, kdy se Louny stejně tak jako většina královských měst v Čechách zúčastnily odboje proti panovníkovi. Odbojná města byla tak postižena ztrátami svých privilegií, pozemků za hradbami či vesnic, náležejících městu. Dlužno ovšem podotknout, že tyto ztráty byly povětšinou dočasné. A tak i Louny zažily ve druhé polovině 16. století své další šťastné období.

Třicetiletá válka se svými důsledky byla opět hlubokým hospodářským i společenským propadem. Louny se z této krize vzpamatovávaly ještě v následujícím století. V roce 1813 měli v Lounech hlavní stan rakouský císař, pruský král a ruský car, válčící proti francouzským armádám. Tyto válečné akce vyvrcholily bitvou u Chlumce. Roku 1849 postihl město ničivý požár.

Město Louny

Pod vrcholem Oblíku

Pohled z vrcholu Rané na Mostecko

Díky bourání městských hradeb a bran, výstavbě předměstí, napojení města na železniční trať a vznikem průmyslových podniků se Louny staly významným centrem této krajiny pod prudkými vrcholky sopouchů Českého středohoří.

Dnes je nejcenější památkou ve městě kostel sv. Mikuláše. Předchůdce této stavby, raněgotický chrám, vyhořel v roce 1517 a byl v následujících letech vystavěn v nové monumentální podobě známým stavitelem Benediktem Reitem. Také je možno si prohlédnout zbytky středověkého a novověkého opevnění města. Krom úseků hradeb a několika bašt také Žateckou bránu, která je pozůstatkem složitějšího opevnění a barbakánu. Kromě židovského hřbitova a synagogy, vystavěné v druhé polovině 19. století, může poutník v Lounech navštívit Galerii Benedikta Reita, umístěnou v budově bývalého pivovaru a nebo také městské muzeum, v němž se nachází expozice dějin husitství v severozápadních Čechách.

Mimo prohlídky samotného města láká k navštívení i okolí se svými přírodními zajímavostmi a krásami. Oblast okolo Loun je již z dálky rozpoznatelná mezi vrcholky kopců Českého středohoří, a to díky několika výrazným vyvěřelinovým kupám, jasně dominujícím ve zdejší krajině. Nejbližše Lounům je to trojvrchol kopce Raná, na jehož úpatí se rozkládá

stejnomená obec. Na jihozápadním svahu vrchu se nalézá přírodní rezervace, vyhlášená v roce 1951. Kopec je porosten převážně travinami a různými druhy vzácných kvetoucích druhů rostlin.

Dva kilometry východním směrem se z mírně zvlněné krajiny tyčí kopec Oblík. Na vrcholu Oblíku byly nalezeny různé archeologické nálezy z období pravěku, počátkem 16. století zde byla vystavěna kaple, která zanikla v průběhu třicetileté války. Již brzy po poničení původní kaple zde byla zřízena nová, dřevěná kaple sv. Jiří, k níž byly konány poutě. V minulosti byly svahy Oblíku posázeny vinnou révou a lískou, používanou jako kůly do vinohradů.

Zatímco Raná a Oblík jsou vzdáleny od Loun v průměru šest kilometrů, třetí z dominantních vrchů, kopec Milou, nalezneme ve vzdálenosti zhruba deseti kilometrů. Milá je z trojice popísaných vrchů se svými 510 metry nadmořské výšky nejvyšší, ačkoliv Oblík převyšuje jen o jeden metr. Přírodní rezervace na vrcholu Milé byla vyhlášena v roce 1958. Na jihozápadních svazích kopce lze nalézt rostlinné i živočišné chráněné druhy.

V příštím pokračování našeho seriálu navštívíme zajímavosti a památky níže po proudu řeky Ohře.

Martin Žižlavský

V měsíci únoru 2014 oslavili svou diamantovou svatbu (60 let společného života) manželé Danuše a Vladimír Obdržádkovi. K jejich významnému životnímu jubileu jim přišli popřát vše nejlepší, hodně zdraví a štěstí starosta ing. Jiří Černý, místostarosta Bořek Žižlavský a matrikářka Anna Lukeščíková.

JUBILANTI V BŘEZNU 2014

75 let

Josef Věrný
Josef Marek

85 let

Věra Trefilíková
Marie Bahulíková (Domov pro seniory Buchlovice)

Společenská kronika – rok 2013

Narození

leden – Adéla Jakšíková

březen – Ella Hrdinová

květen – Rozálie Marková, Sofie Machů

červen – Ondřej Bojanovský

červenec – Lukáš Dvořáček, Marie Bartoňová

srpen – Štěpán Janeka, Vít Petráš

září – Nela Kempová

říjen – Alžběta Vaculová

Úmrtí

leden – Marie Maňásková

únor – Ludmila Šimková, Josef Dudák

březen – Rostislav Beránek, Milada Ryšková, Jiří Lukeščík

květen – František Habáň, Josef Skládal, Helena Doležalová, Josef Mitáš, František Perník

červen – Anna Hrabcová, Mária Copláková, Josef Vaculík, Stanislav Škrášek

červenec – Marie Vaculíková

srpen – Ludmila Galušková, Ludmila Hrabcová

říjen – Jana Dvořáková

listopad – Lukáš Lepka

prosinec – Jan Bábík

V Domově pro seniory v Buchlovicích zemřelo 34 občanů.

Sňatky

Na zámku v Buchlovicích bylo uzavřeno 71 sňatků.

V kostele sv. Martina bylo uzavřeno 5 církevních sňatků.

Pohyby a počet obyvatel

Přistěhováno 54 občanů

Odstěhováno 27 občanů

V místě bydliště se přestěhovalo 18 občanů

K 31. 12. 2013 žilo v Buchlovicích 2439 občanů.

Připravila **Anna Lukeščíková**, matrikářka

BUCHLOVSKÝ ZPRAVODAJ

*Vydává Úřad městyse Buchlovice, tel.: 572 595 120. Vychází měsíčně,
řídí redakční rada, výkonní redaktoři Mgr. Pavla Večeřová, Mgr. Vlastimil Kořínek
a Bořek Žižlavský. Cena 17,- Kč*

Registrační číslo MK ČR E 13102

Redakční rada si vyhrazuje právo upravovat příspěvky.

Sazba Vít Kučera, tisk HUDEC print, s. r. o., Buchlovice